

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3436

Vragen van het lid **Ten Broeke** (VVD) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *het bericht dat Turkije nog altijd onderdak biedt aan talloze islamitische extremisten* (ingezonden 13 juli 2016).

Antwoord van Minister **Koenders** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 7 september 2016).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Double game? Even as it battles ISIS, Turkey gives other extremists shelter»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2, 4

Kunt u bevestigen dat de Turkse regering doelbewust onderdak biedt aan leiders van islamistische organisaties die door de Europese Unie en de Verenigde Staten worden aangemerkt als terreurorganisaties? Kunt u tevens bevestigen dat veel van de activisten die Turkije huisvest of heeft gehuisvest, banden hebben of hadden met organisaties als Al-Qaeda en soortgelijke jihadistische netwerken?

Zijn er indicaties dat leiders van Jabhat al-Nusra in Turkije verblijven? Kunt u in algemene zin reflecteren op de houding van de Turkse regering ten aanzien van Jabhat al-Nusra en andere aan Al-Qaeda gelieerde entiteiten? Hoe beoordeelt u daarnaast de uitspraak van de Turkse president Erdogan dat het ongepast zou zijn om Jabhat al-Nusra aan te merken als een terroristische organisatie, in het bijzonder in het licht van het feit dat Turkije, zoals u zelf op 23 juni 2016 schreef in antwoord op schriftelijke vragen van de leden Omtzigt en Knops², deze organisatie formeel op de nationale terrorismelijst heeft staan?

¹ The Washington Post, 10 juli 2016 (https://www.washingtonpost.com/world/national-security/double-game-even-as-it-battles-isis-turkey-gives-other-extremists-shelter/2016/07/10/8d6ce040-4053-11e6-a66f-aa6c1883b6b1_story.html)

² Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 3021

Antwoord 2, 4

De Verenigde Naties heeft Jabhat al-Nusra, net als Al Qaeda en ISIS op de VN-terreurlijst geplaatst met als reden de activiteiten van deze organisaties voor zover mogelijk te belemmeren. Door deze organisaties ook op de nationale terrorismelijst te plaatsen, heeft Turkije toegezegd maatregelen te nemen om alle mogelijke ondersteuning, waaronder financiële, aan deze organisaties tegen te gaan. Tegelijkertijd kan het kabinet niet uitsluiten, mede vanwege het diffuse beeld aan de Turkse grens en de diverse strijdgroeperingen die daar actief zijn, dat vanuit Turks grondgebied steun wordt verleend aan deze en andere organisaties. In gesprekken met Turkije benadrukken Nederland en andere partners dat maximale inspanningen gewenst blijven om activiteiten van organisaties als Al Qaeda, ISIS en Jabhat al-Nusra te frustreren en te voorkomen. De uitspraken van president Erdoğan over Jabhat al-Nusra zijn voor zijn rekening.

Vraag 3

Wat kunt u mededelen over het beleid van de Turkse regering sinds 2013 om leiders van de Egyptische Moslim Broederschap in Turkije te huisvesten? Heeft de Turkse regering, voor zover u bekend, deze activisten expliciet uitgenodigd om in Turkije onder te duiken? Hoe beoordeelt u dit beleid? Komt dit beleid wel eens aan de orde in contacten tussen Nederlandse en/of Europese diplomaten en Turkse diplomaten?

Antwoord 3

In september 2014 verklaarde president Erdoğan in een gesprek met Turkse media dat leiders van de Egyptische Moslimbroederschap naar Turkije kunnen komen, mits zij binnen de kaders van de wet de standaardprocedures voor toegang tot Turkije succesvol doorlopen. Het kabinet is van mening dat het niet op gespannen voet staat met de strijd tegen terrorisme dat leden van de Egyptische Moslimbroederschap woonachtig zijn in Turkije, omdat de Egyptische Moslimbroederschap niet door Nederland en de EU wordt aangemerkt als een terroristische organisatie. De houding van Turkije jegens de Egyptische Moslimbroederschap komt niet specifiek aan de orde in officiële gesprekken tussen Nederland en Turkije.

Vraag 5

Hoe beoordeelt u het Turkse beleid om in Istanbul het hoofdkwartier van Hamas te huisvesten?

Antwoord 5

De Europese Unie en haar lidstaten waaronder Nederland beschouwen Hamas als een terroristische organisatie. Daarentegen heeft Turkije een andere afweging gemaakt. Turkije, net als andere landen in de regio, beschouwt Hamas als de in 2006 democratisch verkozen regering van de Palestijnen en daarom als legitiem gekozen gesprekspartner. Het kabinet blijft samenwerken met Turkije in de strijd tegen terroristische organisaties die door beide landen, dan wel door de Europese Unie en Turkije, zoals zodanig zijn aangemerkt.

Vraag 6, 7

Heeft u de afgelopen maanden een grotere welwillendheid van de Turkse regering bespeurd om actief bij te dragen aan de strijd tegen ISIS, al dan niet naar aanleiding van de diverse aanslagen op Turks grondgebied die door ISIS zouden zijn aangemoedigd? Graag een toelichting.

Kunt u zich herinneren dat u op 23 juni 2016, eveneens in antwoord op schriftelijke vragen van de leden Omtzigt en Knops, schreef «dat verdere versterking van Turkse inspanningen in de strijd tegen ISIS gewenst blijft»?³ Kunt u specificeren op welke vlakken verdere inspanning van de Turkse regering in de strijd tegen ISIS gewenst is? En heeft de Turkse regering op de recente NAVO-Top in Warschau nog nieuwe toezeggingen gedaan inzake de strijd tegen ISIS?

³ Idem.

Antwoord 6, 7

Voor de Europese Unie, haar lidstaten en de Verenigde Staten is Turkije een essentiële partner in de strijd tegen terroristische organisaties zoals ISIS en daaraan gelieerde individuen. Zo werken de Europese Unie, haar lidstaten en de Verenigde Staten nauw samen met Turkije in onder meer de anti ISIS coalitie en het Global Counterterrorism Forum (GCTF). Binnen deze multilaterale fora spelen Turkije en Nederland een aanzienlijke rol, onder meer door werkgroepen voor te zitten en initiatieven te leiden. De contraterrore-dialogoog in juni jl. tussen Turkije en de Europese Unie had tot doel de samenwerking in de strijd tegen verschillende terroristische organisaties te versterken. Daarbij is specifiek aandacht besteed aan de samenwerking betreffende uitzetting en terrorismefinanciering.

Zoals bekend is Turkije de afgelopen maanden bij herhaling slachtoffer geweest van terroristische aanslagen door verschillende organisaties, waaronder ISIS. Het kabinet verwijst bijvoorbeeld naar de afschuwelijke aanslag op vliegveld Atatürk van Istanbul en de aanslag in Gaziantep. Verdere inspanningen van Turkije, en andere bondgenoten in de anti ISIS-coalitie, blijven gewenst om ISIS uiteindelijk te verslaan. De afgelopen maanden is merkbaar geweest dat de inspanningen van Turkije versterkt zijn. Zo heeft Turkije de grensbewaking met Syrië versterkt, zijn meer terrorismeverdachten aangehouden in Turkije maar ook aan de Turkse buitengrenzen en heeft Turkije het aantal personen op de Turkse no-entry lijst opgehoogd. Deze inspanningen leiden er toe dat er meer informatie wordt gedeeld tussen landen die lid zijn van de anti-ISIS coalitie en internationale organisaties om de dreiging van ISIS, en buitenlandse strijders, zo goed mogelijk het hoofd te bieden. Mede in dit licht blijft het essentieel om ISIS gezamenlijk aan te pakken in samenwerking met Turkije en andere landen.

De NAVO maakt als organisatie geen onderdeel uit van de anti-ISIS coalitie. Op de NAVO-top in Warschau is niet gesproken over bilaterale maatregelen van bondgenoten in de strijd tegen ISIS. Wel heeft president Erdogan herhaaldelijk gewezen op de dreiging vanuit Syrië. De NAVO bondgenoten hebben op de top gezamenlijk besloten om informatie afkomstig van de NAVO AWACS vliegtuigen te zullen delen met de anti-ISIS coalitie. Ook zal de NAVO enkele trainingen die in Jordanië worden gegeven verplaatsen naar Irak om de effectiviteit van de trainingen te verhogen.